

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวทางการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญของสถาบันการเงิน โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสาร มาตรฐานการบัญชี ประมวลรัษฎากร ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ ข้อนำหรือและแนววินิจฉัยของกรมสรรพากร ตลอดจนประกาศ คำสั่ง หนังสือเวียนของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งศึกษาตัวอย่างจากงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของสถาบันการเงิน เกี่ยวกับการรายงานและการเปิดเผยข้อมูล ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญของสถาบันการเงิน ทั้งในส่วนของมาตรฐานการบัญชีหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยและหลักเกณฑ์ตามประมวลรัษฎากร

บทสรุป

จากการศึกษาแนวทางการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญของสถาบันการเงิน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สถาบันการเงิน หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งสามารถประกอบธุรกิจได้ภายใต้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น

ธนาคารแห่งประเทศไทย เข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลสถาบันการเงินตามกฎหมายที่ได้ให้อำนาจไว้ การที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการกำกับดูแลสถาบันการเงินนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องในการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ นอกจากนั้นยังต้องดำเนินการวิเคราะห์รายงานต่างๆ ของสถาบันการเงินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงการติดตามตรวจสอบสถาบันการเงินเพื่อให้ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงินต่างๆ ว่าถูกต้องหรือไม่ด้วย ข้อมูลทางการเงินหรืองบการเงินที่จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปก็เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยในการกำกับดูแลสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญของสถาบันการเงินก็เช่นเดียวกัน เป็นข้อมูลทางการเงินประเภทหนึ่งซึ่งมีผลกระทบต่อการค้ากับดูแลสถาบันการเงินตามหลักการกำกับดูแลสากล (CAMEL) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกำกับดูแลและกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ประเภทลูกหนี้ให้เหมาะสมและรัดกุมสำหรับกิจการสถาบันการเงิน มาตรการในการกำกับดูแลเป็นการเฉพาะสำหรับการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญนี้ เป็นมาตรการหนึ่งของการกำกับดูแลเกี่ยวกับคุณภาพสินทรัพย์ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ประกาศฉบับดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดชั้นลูกหนี้ การกันเงินสำรองหรือการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญไว้

สำหรับการศึกษาแนวทางในแต่ละเรื่องนั้น สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. **ลักษณะรายการลูกหนี้ของสถาบันการเงิน** จะมีชื่อและความหมายเป็นการเฉพาะสำหรับสถาบันการเงินแต่ละประเภท โดยสถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ คือ เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ ส่วนสถาบันการเงินประเภทบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ คือ เงินให้กู้ยืม ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ
2. **ลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญ** ประกอบไปด้วยลูกหนี้จากการประกอบกิจการ ซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการของสถาบันการเงินภายใต้พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องที่กำหนดให้สามารถประกอบกิจการได้ และลูกหนี้ประเภทอื่น หลักเกณฑ์นี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดให้ทั้งลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นเป็นลูกหนี้ที่จะต้องนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญ โดยให้พิจารณาแยกต่างหากจากกัน
3. **ข้อยกเว้นในการพิจารณาตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ** ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่มีข้อยกเว้นให้สำหรับการพิจารณาตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ถ้าหากสถาบันการเงินมีลูกหนี้ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ต้องนำมาพิจารณากันเงินสำรองหรือตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเสมอ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดให้ลูกหนี้ต้องแสดงด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ดังนั้นจึงต้องมีการประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้
4. **หลักเกณฑ์ของค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ** ตามมาตรฐานการบัญชีมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี แต่ละวิธีนั้นเป็นเพียงการกำหนดขึ้น โดยอาศัยหลักการประมาณจากยอดขายหรือยอดลูกหนี้สำหรับหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเกี่ยวกับการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ คือ

สถาบันการเงินจะต้องพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ตามหลักเกณฑ์ก่อน แล้วจึงตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้นแต่ละประเภท โดยมีอัตราการกันเงินสำรองหรือการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแตกต่างกันไปสำหรับลูกหนี้จัดชั้นแต่ละประเภท หลักเกณฑ์ดังกล่าวใกล้เคียงกับหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชี ที่กำหนดให้สามารถคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นอัตราร้อยละจากยอดลูกหนี้ที่จำแนกตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระได้

การจัดชั้นลูกหนี้เพื่อการกันเงินสำรองประกอบไปด้วย 5 ระดับ คือ สิ้นทรัพย์จัดชั้น สงสัยจะสูญ สิ้นทรัพย์จัดชั้นสงสัย สิ้นทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สิ้นทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษหรือสิ้นทรัพย์จัดชั้นควรระวังเป็นพิเศษ และสิ้นทรัพย์จัดชั้นปกติ โดยการพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ให้พิจารณาเป็นรายบัญชี ไม่ต้องพิจารณาจัดชั้นเป็นกลุ่มลูกหนี้ หรือจัดชั้นลูกหนี้ในเครือเดียวกันไว้ที่ชั้นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การจัดชั้นลูกหนี้และการกันเงินสำรองนี้สามารถใช้หลักเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดได้ จำนวนเงินที่กันเงินสำรองหรือตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญนี้ ตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรให้ถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้หากได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว

5. การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ สามารถพิจารณาได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรด้วย และ กรณีที่ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว รายการบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับทั้ง 2 กรณี จะแตกต่างกัน การจำหน่ายหนี้สูญตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย คือ ถ้าลูกหนี้จัดชั้นเป็นสิ้นทรัพย์จัดชั้นสูญ จะต้องตัดลูกหนี้นั้นออกจากบัญชี ซึ่งก็คือการจำหน่ายหนี้สูญ ถ้าสถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว การจำหน่ายหนี้สูญนั้นให้ถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้

6. ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย การกันเงินสำรองขึ้นอยู่กับการจัดชั้นลูกหนี้ ถ้าการจัดชั้นลูกหนี้เปลี่ยนแปลงไปการกันเงินสำรองก็จะเปลี่ยนแปลงตาม หากสถาบันการเงินมีคุณภาพลูกหนี้ดีขึ้น ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่เคยตั้งไว้ในบัญชีก็จะมีมากเกินความต้องการ ดังนั้น จึงต้องปรับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญนั้นลดลง ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่ให้ปรับลดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลงถ้าหากมีมากเกินความต้องการ มิฉะนั้นแล้ว จะทำให้ลูกหนี้แสดงในมูลค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น สำหรับหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากร การกลับรายการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญนี้ให้นำมาถือเป็นรายได้ในทางภาษีด้วย

7. หนี้สูญได้รับคืน สามารถพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ขึ้นอยู่กับการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ คือ ถ้าในขณะที่จำหน่ายหนี้สูญได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรด้วยนั้น การบันทึกบัญชีหนี้สูญได้รับคืนจะ

ถือเป็นรายได้อื่น ซึ่งแตกต่างจากการจำหน่ายหนี้สูญที่ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว การบันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืนจะเป็นการกลับรายการที่เคยบันทึกในขณะที่จำหน่ายหนี้สูญ และตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากร ถ้าเคยถือการจำหน่ายหนี้สูญนั้นเป็นรายจ่ายในทางภาษี หนี้สูญที่ได้รับคืนต้องนำมาถือเป็นรายได้ในทางภาษีด้วย แต่ถ้าหากไม่เคยนำมาถือเป็นรายจ่ายในทางภาษี ก็ไม่ต้องนำหนี้สูญที่ได้รับคืนนั้นมาเป็นรายได้ในทางภาษี

8. การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของสถาบันการเงินนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดรูปแบบรายงานทางการเงินไว้เป็นการเฉพาะแตกต่างจากกิจการทั่วไป โดยได้ออกประกาศ เรื่อง แบบงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของสถาบันการเงิน เพื่อกำหนดเกี่ยวกับรูปแบบงบการเงิน อันประกอบไปด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสด ตลอดจนหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และแตกต่างกันสำหรับสถาบันการเงินแต่ละประเภท ซึ่งประกอบไปด้วย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เนื่องจากการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินแต่ละประเภทนั้นมีความแตกต่างกัน สำหรับการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนั้น มีข้อบังคับที่ต้องให้เปิดเผยเป็นจำนวนมาก ไม่เฉพาะเปิดเผยแต่สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญเท่านั้น ยังให้เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยจำแนกเป็นแต่ละประเภท คือจำแนกตามประเภทสัญญา ตามระยะเวลาที่เหลือของสัญญา ตามสกุลเงินและถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ ตามประเภทธุรกิจและการจัดชั้น และตามประเภทการจัดชั้นอีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากกิจการโดยทั่วไปที่จะเปิดเผยตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีเท่านั้น การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวถือว่าเป็นการให้ข้อมูลต่อผู้ใช้งบการเงินเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าบัญชีลูกหนี้ของสถาบันการเงินนั้นมีความสำคัญต่องบการเงินโดยรวม

จากการศึกษาในแต่ละเรื่องดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการกันเงินสำรองหรือการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และการจำหน่ายหนี้สูญนั้น ประมวลรัษฎากรได้ยอมรับในหลักเกณฑ์ดังกล่าวด้วย ถ้าหากสถาบันการเงินได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทยแล้วก็ถือว่าเป็นได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรด้วย การกันเงินสำรองหรือการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญนั้นก็สามารนำมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีอากรได้

เหตุที่ประมวลรัษฎากรได้ยอมรับในหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่บังคับใช้สำหรับสถาบันการเงินนั้น เนื่องจากหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยมีการพิจารณาเป็น

มาตรฐาน มีข้อกำหนดอย่างชัดเจน มีมาตรการกำกับดูแลให้ต้องปฏิบัติตาม และเป็นมาตรฐานเดียวกันกับทุกสถาบันการเงิน ทำให้การตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญนั้นเป็นที่ยอมรับได้ในหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของทุกกิจการเป็นมาตรฐานเดียวกัน และป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี

สำหรับกิจการโดยทั่วไป การตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญจะนำมาถือเป็นรายจ่ายทางภาษีอากรไม่ได้ เพราะหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานบัญชีที่กิจการทั่วไปถือปฏิบัติ นั้น เป็นหลักเกณฑ์กว้างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถเลือกและประยุกต์ใช้ได้กับกิจการ โดยทั่วไป หลักเกณฑ์ต่างๆ ไม่สามารถชี้เฉพาะเจาะจงลงไปตายตัว ดังนั้น การตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญจึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของกิจการผู้นำเสนองบการเงินและผู้บันทึกการบัญชี ซึ่งจะเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะลูกหนี้ของธุรกิจตนเองเป็นหลัก จึงถือว่าเป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับแต่ละกิจการ เมื่อไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันและยังไม่เป็นรายจ่ายจริง ประมวลรัษฎากรจึงไม่ยอมให้ถือเป็นรายจ่ายได้ สำหรับการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ก็เช่นกัน ถ้ากิจการทั่วไปต้องการให้การจำหน่ายหนี้สูญนั้นถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ ก็ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากร ถ้าหากไม่ปฏิบัติตามก็ไม่สามารถนำหนี้สูญนั้นมาเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ การกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว ก็เพื่อให้การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของทุกกิจการเป็นมาตรฐานเดียวกัน และป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญของสถาบันการเงิน ตลอดจนกิจการอื่นทั่วไปเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

1. การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดชั้น การกันเงินสำรอง และการตัดลูกหนี้ออกจากบัญชี ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ซึ่งตามประกาศฉบับดังกล่าวเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำ หากสถาบันการเงินประสงค์จะใช้เกณฑ์การจัดชั้น การกันเงินสำรอง การตัดลูกหนี้ออกจากบัญชีที่เข้มงวดกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดให้สามารถกระทำได้

ดังนั้น ในกรณีที่สถาบันการเงินมีความประสงค์จะใช้เกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด จึงควรกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติ และการควบคุม

ภายในให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและเพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยผู้ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลสามารถตรวจสอบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตัดจำหน่ายบัญชีลูกหนี้เป็นสูญ สถาบันการเงินควรคำนึงถึงด้วยว่า การตัดลูกหนี้ออกจากบัญชีนั้น จะต้องไม่เป็นการเอื้อประโยชน์แก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือกิจการที่บุคคลดังกล่าวมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง เพราะจะถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยไม่โปร่งใส อาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผู้อื่นและต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพราะสถาบันการเงินถือว่าเป็นส่วนสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนโดยทั่วไป

2. แนวทางในการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญของกิจการทั่วไป

แนวทางในการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามมาตรฐานการบัญชี ไม่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะของลูกหนี้แต่ละรายที่สมควรตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเอาไว้ ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดให้สามารถตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจากยอดลูกหนี้ที่จำแนกตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระได้ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้กำหนดในเรื่องของการจำแนกอายุหนี้ของลูกหนี้ไว้ชัดเจนเป็นมาตรฐาน และสำหรับการจำหน่ายหนี้สูญ มาตรฐานการบัญชีได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นแนวทางทั่วไปของกิจการต่างๆ ไม่ได้วางหลักเกณฑ์ไว้เป็นการชัดเจนแน่นอนว่ากิจการจำเป็นที่จะต้องจำหน่ายหนี้สูญไว้เมื่อใด แต่จะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะตัดจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ออกจากกิจการ ซึ่งแต่ละกิจการอาจจำหน่ายหนี้สูญแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่ากิจการนั้นได้ยึดถือหลักความระมัดระวังไว้แตกต่างกันอย่างไร แต่แนวทางการกันเงินสำรองหรือการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและการจำหน่ายหนี้สูญตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย นั้น ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกหนี้ที่คาดว่าจะสูญและลูกหนี้จะสูญไว้ในแง่ของกฎหมาย การจัดชั้นลูกหนี้มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน มีข้อกำหนดอย่างเข้มงวด และเป็นมาตรฐาน ถือว่าก่อให้เกิดความชัดเจนแก่การถือปฏิบัติ

ดังนั้น กิจการทั่วไปที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี อาจยึดถือแนวทางของสถาบันการเงินซึ่งกำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นหนึ่งในข้อพิจารณาในกรณีที่เกิดการต้องการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นรายลูกหนี้ หรือจากยอดลูกหนี้ที่จำแนกตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระ ตลอดจนการพิจารณาจำหน่ายบัญชีลูกหนี้เป็นสูญ แต่อย่างไรก็ตามการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ก็เพื่อให้เกิดเป็นมาตรฐานและความชัดเจนในการปฏิบัติทางบัญชีเท่านั้น เพราะตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว ถึงแม้ว่ากิจการทั่วไปจะนำแนวทางของสถาบันการเงินมาถือปฏิบัติก็ไม่สามารถนำค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญนั้นมาถือเป็นรายจ่ายในทางภาษีได้เช่นเดิม